

FINESTRA D'OPORTUNITAT

El parlamentarisme català a l'UCI

per Frederic López ([@fredelop](#))

El 6 de desembre de 1932 es constituïa de nou l'autogovern català, després de la derrota de 1714 i l'abolició de les Constitucions catalanes pel Decret de Nova Planta. En aquella data, el president Macià digué, tot adreçant-se als aleshores 85 diputats que formaven el ple del Parlament: "Sou la lliure voluntat de la pàtria, sou, honorables Diputats, tot Catalunya en peu."

Prèviament, el president del Parlament en funcions havia ordenat a una comissió de diputats que anés a rebre al president de la Generalitat i l'escortés a ell i al seu govern. Tot això encara es troba [disponible](#) perquè ho llegeixi tothom qui vulgui revisar la solemnitat d'una institució que troba les seves arrels a les assemblees de Pau i Treva de Déu, creades per l'Abat Oliba fa 990 anys, unes assemblees creades per acabar amb els conflictes entre nobles feudals i per assegurar un clima de convivència a tot arreu del territori.

Amb la recuperació de la democràcia i les primeres eleccions al Parlament el 1980, també va reparèixer aquest sentiment de respecte institucional cap a allò que la cambra representava, la

sobirania del poble català. Aquest sentiment és el que va donar lloc al que durant anys es va anomenar “l'oasi català”.

Malgrat tot, des de les eleccions del 2006 fins avui el sistema parlamentari ha anat degenerant fins arribar a la situació actual de paràlisi: és impensable cap acord més enllà del grup parlamentari que dóna suport al govern (Junts pel Sí) i la CUP, que té la clau per decidir les majories. Lluny queda, doncs, aquella “geometria variable” dels primers anys de govern Mas (2010 - 2012) i la de “pacte d'estabilitat parlamentària” del 2012-2015. No només han canviat les majories: també han canviat el to, el discurs i la voluntat d'arribar a enteses des de la discrepància. Com hem arribat fins aquí?

La irrupció d'un partit nou l'any 2006 va suposar l'inici d'una nova manera de fer i d'entendre la política (la “política”, en minúscules). L'actual vocabulari de “fake news” o “veritats alternatives” de Donald Trump no és tan distant del que fa servir Ciutadans-Partido de la Ciudadanía des de la seva arribada al Parlament: “en Cataluña se persigue la lengua española”.

Cal recordar que aquests que avui reclamen el “cosmopolitisme” i es diuen europeu-español-catalans neixen i sorgeixen a la contra d'un model d'immersió lingüística que el Consell d'Europa, el 2005 (curiosament un any abans de la seva irrupció al Parlament), va no només avalar sinó que el va recomanar a les Balears, al País Valencià i a Galícia. [Les mateixes recomanacions es van fer en l'informe de l'any 2016](#), on el Consell, d'altra banda, va criticar durament la LOMCE.

Va ser el grup parlamentari de Ciutadans que va iniciar “la moda” de no respondre al telèfon als responsables dels gabinets dels consellers encarregats de les relacions amb el Parlament de Catalunya, cosa que impossibilitava la seva tasca de preparació de les intervencions amb dades i informació que pogués servir al membre del parlament català interpel·lant, i que tingués, per tant, a l'hora de les resolucions subsegüents, un impacte i un retorn positiu cap a la societat. Aquest estil de fer política va quallar en un sistema polític que el 2010 va rebre una nova sotragada amb la sentència contra l'Estatut de Catalunya d'un Tribunal Constitucional mig recusat i amb una vacant per defunció.

És en aquest context que el 2010 entra al Parlament encara una altra força política, Solidaritat Catalana per la Independència, que comparteix el grup mixt amb Ciutadans. Són dues forces polítiques que, per aquell moment, tenen un discurs extrem i oposat, i que conjuntament fan saltar pels aires aquella voluntat d'entesa i diàleg que sempre s'havia anomenat “cortesía parlamentària”.

És llavors que es fa una reforma del Reglament del Parlament de Catalunya, per procediment ordinari, per tal de crear la figura dels subgrups parlamentaris, cosa que atorgava temps de paraula i recursos (també econòmics i materials) a les dues petites formacions, i, de fet, les igualava a un grup parlamentari de ple dret. Això no ho va recollir ningú, i evidentment els dos “subgrups parlamentaris” van saber amagar prou bé que la reforma del Reglament del Parlament es feia *ad hoc* per atendre els seus interessos, sense cap tipus de veu alçada, com si que s'ha fet per a la nova reforma, que segurament respon també a la força que els extrems han obtingut (de 6 diputats el setembre del 2012 a 35 el setembre del 2015, si substituïm Solidaritat Catalana per la Independència, desapareguda, per la Candidatura d'Unitat Popular-Crida Constituent). Evidentment, la “moda” de no respondre les trucades dels gabinets dels membres del govern va

anar-se estenent, per tal de trobar-los o posar-los en una situació “incòmoda”: es prioritza la imatge comunicativa i el titular a la feina legislativa i la tasca parlamentaria.

El creixement en volum i tensió en el discurs, tant a través dels mitjans com de les xarxes socials, va dur que durant el darrer debat de política general de la novena legislatura, a les acaballes de setembre de 2012, s’aproessin desenes d’esmenes la valoració d’impacte econòmic de les quals superava el miler de milions d’euros. Evidentment, es tractava de milers de milions que no estaven pas pressupostats. L’agressivitat en el to i la falta de rigor va començar a encomanar-se aleshores als grups parlamentaris que tradicionalment havien conservat aquesta idea constructiva del treball que es realitzava al palau del parc de la Ciutadella. Algú deia aleshores: “no tenen bona acollida ciutadana pel que diuen, sinó per com ho diuen (...) Apel·len als sentiments, no a la raó”; no li va faltar clarividència. El problema d’apel·lar als sentiments i no a la raó, en política, acaba sent l’aïllament i el bloqueig parlamentari: deixa astorat sentir un diputat o una diputada del Parlament reconèixer, tot just acabada la seva intervenció, reconèixer que tot el que ha dit és mentida, però que li servia per mantenir “en tensió” al seu electorat.

Avui el Parlament de Catalunya queda lluny de la solemnitat d’aquella sessió constitutiva del desembre de 1932. Ara el Parlament és simplement un espai complementari als platós de televisió, on es busca col·locar la frase i el tall de veu que reculli un mitjà de comunicació més o menys afí, que et serveixi perquè et convidin a aquesta o aquella tertúlia, que segueixi posant gasolina al foc d’una fractura que s’ha provocat a consciència.

No voldria trobar-me en la situació del responsable de l’oficina de relacions institucionals del govern. Tinc les meves sospites (per les sessions de control al govern, les interpellacions i els resultats de les votacions), que la moda de no respondre al telèfon ja està instal·lada com a “mainstream” al Parlament de Catalunya, que la cerca del diàleg i els ponts d’entesa entre els diversos grups parlamentaris ha quedat oblidada i que l’article 17 del reglament de la cambra està cada dia més dissolt, que passa gairebé desapercebut per a la gran majoria dels 135 diputats. Segurament, el noble objectiu d’acabar amb els conflictes i d’assegurar un clima de convivència a tot arreu del territori a través del diàleg amb prou feines sobreviurà una nova legislatura.

Costarà, i molt, de restablir els ponts de diàleg entre els diferents grups polítics, però cal la voluntat de tothom per recuperar aquest mètode de treball que ajuda a dur endavant les accions polítiques i les polítiques públiques necessàries per governar un país i fer-lo millor dia a dia, any a any, legislatura a legislatura.

Imatge: Morguefile.com.